

## KỶ THI TUYỂN SINH VÀO 10 BÌNH ĐỊNH NĂM HỌC 2023 – 2024

### Phần I

#### Câu 1:

+ Phương thức biểu đạt chính là: Biểu cảm

#### Câu 2:

+ Theo tác giả “một chút những điều nhỏ bé” có thể mang đến cho chúng ta niềm hạnh phúc lớn nhất cho cuộc sống của chúng ta.

#### Câu 3:

+ Tác dụng của phép điệp ngữ “một chút”: Nhấn mạnh về những minh chứng cho việc những điều nhỏ bé tạo nên những thứ rất lớn lao. Tạo nên nhịp điệu và làm cho văn bản thêm sinh động và hấp dẫn.

#### Câu 4:

##### \*Mở đoạn:

Đôi khi chúng ta nghĩ rằng những điều nhỏ bé chẳng thể làm thỏa mãn khát khao của mình nhưng kì thực những điều lớn lao đều được tạo thành từ những điều nhỏ bé. Những hạt cát tạo nên sa mạc, những giọt nước làm nên đại dương và những viên gạch nhỏ đã xây nên những công trình vĩ đại. Người tạo ra sự khác biệt lớn nhất thường là người làm những điều nhỏ nhặt một cách kiên định.

##### \*Thân đoạn:

##### 1. Giải thích.

– “Những điều nhỏ bé”: là những điều giản dị, luôn tồn tại trong cuộc sống của mỗi chúng ta hàng ngày.

→ Mọi thứ đều được tạo nên từ những điều nhỏ bé, và đôi khi những điều nhỏ chính là yếu tố làm nên ý nghĩa của cuộc sống.

##### 2. Bàn luận.

– Biểu hiện của những điều nhỏ bé trong cuộc sống:

+ Biết yêu thương động vật, cỏ cây.

- + Thấy cảm động khi được ai đó lắng nghe, chia sẻ những câu chuyện hay.
- + Thấy thương ba mẹ khi nhìn những giọt mồ hôi rơi.
- + Dắt tay một em nhỏ cho nó qua đường an toàn.
- + Tham gia những tổ chức từ thiện, giúp đỡ những người gặp khó khăn.
- Ý nghĩa của những điều nhỏ bé:
  - + Những điều nhỏ bé từng ngày tạo dựng những điều lớn lao trong tương lai.
  - + Những điều nhỏ bé mà đẹp đẽ sẽ giúp chúng ta có niềm tin và sống tốt hơn.
  - + Những điều nhỏ bé giúp xã hội phát triển văn minh, con người sống chân thành và kết nối với nhau nhiều hơn.

\_ Ví dụ:

- + Trong thực tế, không khó để ta bắt gặp và cảm phục những con người mang trong mình đức tính này. Những tình nguyện viên mang trên mình màu áo xanh tình nguyện, các mạnh thường quân không quản ngại khó khăn đến với vùng bão lũ hay đơn giản hơn là một cậu bé biết dành tiền ăn sáng tặng cho người hành khất..., đó đều là những bông hoa đẹp điểm tô cho vườn đời thêm rực rỡ.

\_ Phản đề:

- + Tuy nhiên, vẫn có một số người sống ích kỉ, chỉ biết nhận lại chứ không biết cho đi. Họ chỉ biết đến lợi ích của bản thân mình mà không quan tâm đến người khác muốn gì, nghĩ gì, cần giúp đỡ gì.
- + Không hiểu được tầm quan trọng của những việc nhỏ, bỏ qua coi thường chỉ quan tâm đến những việc to lớn.
- Làm thế nào để tạo dựng những điều nhỏ bé xung quanh mình:
  - + Cần biết sống đẹp và văn minh, biết trau dồi những tình cảm đẹp đẽ.
  - + Lan tỏa những điều nhỏ bé, giản dị đến những người thân, người bạn.
  - + Yêu cuộc sống của mình và luôn muốn cống hiến cho xã hội.
  - + Bắt đầu từ những việc làm nhỏ nhất: gửi lời chào tới bố mẹ trước khi đi học, chúc người bạn cùng bàn một ngày tốt lành khi tới lớp...

**\*Kết đoạn:**

– Khẳng định: Nếu bạn không thể làm đúng những việc nhỏ, bạn sẽ không bao giờ làm đúng những việc lớn. Chính nhờ biết làm tốt những công việc nhỏ, chúng ta mới có thể làm nên những việc lớn lao.

– Liên hệ bản thân: Đừng làm những điều vĩ đại một cách nhỏ bé mà hãy làm những điều nhỏ bé một cách vĩ đại. Đó là cách để mỗi chúng ta nhận rõ ý nghĩa của cuộc sống và con đường đi đến thành công.

## **Phần II:**

### **I. Mở bài:**

- Là nhà thơ dân tộc Tày, thơ Y Phương thể hiện tâm hồn chân thật, mạnh mẽ và trong sáng, cách tư duy giàu hình ảnh của con người miền núi.

- Ra đời năm 1980, “Nói với con” là một trong những bài thơ hay nhất của ông.

- Mượn lời tâm sự với con, Y Phương đã để lại trong lòng người đọc nhiều cảm nhận sâu sắc về những đức tính tốt đẹp của “người đồng mình” – của con người quê hương miền núi.

### **II. Thân bài:**

#### **1. Khái quát (Dẫn dắt vào bài):**

- Tiêu biểu cho phong cách sáng tác của Y Phương, bài thơ “Nói với con” gợi về cội nguồn sinh dưỡng của mỗi người – gia đình và quê hương – đó là nơi êm tổ ấm nuôi dưỡng, bồi đắp tâm hồn con – đó là cội nguồn của hạnh phúc. Để rồi từ trong những ngọt ngào của kỉ niệm quê hương, người cha nói với con những đức tính tốt đẹp của người đồng mình.

#### **2. Phân tích, cảm nhận những vẻ đẹp (đức tính tốt đẹp) của người đồng mình:**

##### **a. Người đồng mình biết lo toan và giàu mơ ước.**

- Người đồng mình không chỉ là những con người giản dị, tài hoa trong cuộc sống lao động mà còn là những con người biết lo toan và giàu mơ ước:

*"Người đồng mình thương lắm con ơi!  
Cao đo nỗi buồn  
Xa nuôi chí lớn".*

+ Với cách nói “Người đồng mình thương lắm con ơi!” người cha biểu lộ tình cảm yêu thương chân thành về gian truân, thử thách cùng ý chí mà người đồng mình đã trải qua.

+ Bằng cách tư duy độc đáo của người miền núi, Y Phương đã lấy cái cao vợi vợi của trời để đo nỗi buồn, lấy cái xa của đất để đo ý chí con người.

+ Sắp xếp tính từ “cao”, “xa” trong sự tăng tiến, nhà thơ cho thấy khó khăn, thử thách càng lớn thì ý chí con người càng mạnh mẽ.

=> Có thể nói, cuộc sống của người đồng mình còn nhiều nỗi buồn, còn nhiều bộn bề thiếu thốn song họ sẽ vượt qua tất cả, bởi họ có ý chí và nghị lực, họ luôn tin tưởng vào tương lai tốt đẹp của dân tộc.

**b. Người đồng mình dù sống trong nghèo khổ, gian nan vẫn thủy chung gắn bó với quê hương, cội nguồn:**

*“Sống trên đá không chê đá gập ghềnh  
Sống trong thung không chê thung nghèo đói  
Sống như sông như suối  
Lên thác xuống ghềnh  
Không lo cực nhọc”.*

+ Phép liệt kê với những hình ảnh ẩn dụ “đá gập ghềnh”, “thung nghèo đói” -> gợi cuộc sống đói nghèo, khó khăn, cực nhọc.

+ Vận dụng thành ngữ dân gian “Lên thác xuống ghềnh”, ý thơ gợi bao nỗi vất vả, lam lũ.

-> Những câu thơ dài ngắn, cùng những thanh trắc tạo ấn tượng về cuộc sống trắc trở, gian nan, đói nghèo của quê hương.

+ Điệp ngữ “sống”, “không chê” và điệp cấu trúc câu cùng hình ảnh đối xứng đã nhấn mạnh: Người đồng mình có thể nghèo nàn, thiếu thốn về vật chất nhưng họ không thiếu ý chí và quyết tâm. Người đồng mình chấp nhận và thủy chung gắn bó cùng quê hương, dẫu quê hương có đói nghèo, vất vả. Và phải chăng, chính cuộc sống nhọc nhằn, đầy vất vả khổ đau ấy đã tôi luyện cho chí lớn để rồi tình yêu quê hương sẽ tạo nên sức mạnh giúp họ vượt qua tất cả.

+ Phép so sánh “Sống như sông như suối” gợi vẻ đẹp tâm hồn và ý chí của người đồng mình. Gian khó là thế, họ vẫn tràn đầy sinh lực, tâm hồn lãng mạn, khoáng đạt

như hình ảnh đại ngàn của sông núi. Tình cảm của họ trong trẻo, dạt dào như dòng suối, con sông trước niềm tin yêu cuộc sống, tin yêu con người.

### **c. Người đồng mình có ý thức tự lập, tự cường và tinh thần tự tôn dân tộc:**

- Phẩm chất của người của con người quê hương còn được người cha ca ngợi qua cách nói đối lập tương phản giữa hình thức bên ngoài và giá trị tinh thần bên trong, nhưng rất đúng với người miền núi:

*“Người đồng mình thô sơ da thịt  
Chẳng mấy ai nhỏ bé đâu con”*

+ Lời thơ mộc mạc, giản dị nhưng chứa bao tâm tình.

+ Cụm từ “thô sơ da thịt” là cách nói cụ thể về những con người mộc mạc, giản dị.

+ Cụm từ “chẳng nhỏ bé” khẳng định sự lớn lao của ý chí, của nghị lực, cốt cách và niềm tin.

-> Sự tương phản này đã tôn lên tầm vóc của người đồng mình. Họ mộc mạc nhưng giàu chí khí, niềm tin. Họ có thể “thô sơ da thịt” nhưng không hề nhỏ bé về tâm hồn, về ý chí.

- Cùng với ý thức tự lực, tự cường, người đồng mình còn ngời sáng tinh thần tự tôn dân tộc và khát vọng xây dựng quê hương:

### **3. Nghệ thuật**

Với thể thơ tự do, giọng điệu khỏe khoắn vừa tâm tình tha thiết vừa chứa chan hi vọng cùng những hình ảnh, từ ngữ mộc mạc, cụ thể -> nhà thơ nói với con về những vẻ đẹp của người đồng mình để rồi từ đó truyền cho con lòng tự hào về quê hương, dân tộc, nhắn nhủ con biết sống đẹp, biết vượt qua gian khó bằng niềm tin, ý chí như người đồng mình.

### **4. Trách nhiệm của thế hệ trẻ**

+ Thế hệ trẻ phải hiểu rõ, nhận thức sâu sắc được về những vất vả sự hi sinh của những thế hệ cha anh đi trước.

+ Coi việc bảo vệ và xây dựng đất nước chính là trách nhiệm bắt buộc phải thực hiện.

+ Nỗ lực chăm chỉ học tập, rèn luyện đạo đức để phát triển bản thân phục vụ đất nước.

### III. Kết bài:

Qua lời thủ thi, tâm tình của người cha đối với con, hình ảnh của quê hương, của người đồng mình hiện lên thật chân thực, cụ thể với bao phẩm chất tốt đẹp. Đó là mạch suối ngọt ngào nuôi dưỡng tâm hồn và ý chí cho con. Đọc bài thơ, hiểu về vẻ đẹp của những con người quê hương, ta yêu hơn, trân trọng hơn những con người làm giàu đẹp quê hương, đất nước.